

Illustratie: Rhonald Blommesteijn

Een bankenunie in de eurozone is een natuurlijk verlengstuk van de eenheidsmunt

En het Verenigd Koninkrijk steunt zo'n bankunie, maar doet er niet zelf aan mee

George Osborne

Wenaderen het moment van de waarheid voor de eurozone. Na meer dan twee jaar van onzekerheid, instabiliteit en trage groei kunnen de beslissingen die de komende maanden worden genomen de economische toekomst van het hele continent voor de komende tien jaar en daarna bepalen.

Ik beweer nu al een jaar dat de eurozone de 'meedogenloze logica' van het pad van de monetaire unie naar meer fiscale integratie moet volgen. In landen als Groot-Brittannië en de Verenigde Staten zijn we bekend met de kenmerken van een stabiele valutazone. De oplossing in de eurozone hoeft geen regelrechte Verenigde Staten van Europa te zijn, maar het is waarschijnlijk dat zij een van de mechanismen zal omvatten die andere munteenheden succesvol maken: meer steun van sterkere economieën om zwakkere economieën te helpen zich aan te passen; meer gezamenlijke middelen, of dat nu euro-obligaties zijn of iets anders; een gedeelde 'achtervang' voor het banksysteem, in de vorm van een bankenunie; en

als gevolg daarvan een veel nauwer toezicht op het begrotingsbeleid in het financieel beleid.

Hoewel we geen lidstaat van de eurozone zijn, heeft Groot-Brittannië als volledig en toegewijd lid van de Europese Unie een groot belang bij de uitkomst van dit proces. Het is duidelijk in het belang van Groot-Brittannië dat onze grootste exportmarkt succes boekt; de risico's van een wanordelijke afloop van de crisis zijn enorm. We willen de verdere politieke integratie van de eurozonelanden, die voor iedere succesvolle oplossing nodig zal zijn, niet in de weg staan.

Eén voorstel dat de afgelopen weken naar voren is gebracht, is dat van een bankenunie. Die zou een aantal kenmerken kunnen hebben: een collectieve garantie voor verzekerde bankdeposito's; een faciliteit om rechtstreeks kapitaal te injecteren in de banken; en een gezamenlijk toezicht op de banken. In mijn optiek is het waarschijnlijk dat zo'n bankenunie voor de eurozone noodzakelijk zal blijken. Als landen in de eurozone failliet gaan, zullen ze de euro destabiliseren en bedreigen. Als regeringen in de eurozone niet aan hun verplichtingen kun-

nen voldoen, zoals het beschermen van de depositohouders of het garanderen dat de banken voldoende de kapitaal hebben, en niet kunnen voorkomen dat de munt bedreigd wordt, kan het voor andere landen van de eurozone noodzakelijk worden achter deze landen te gaan staan. In ruil daarvoor ligt het voor de hand dat die crediteuren iets te zeggen willen hebben over de manier waarop het toezicht op de banken in de eurozone wordt geregeld en hoe er tijdens een crisis met de banken wordt omgegaan.

Dat is de reden dat een bankenunie een natuurlijk verlengstuk is van een eenheidsmunt. Maar zij is niet noodzakelijk voor een gemeenschappelijke markt. In geen enkele andere sector van de gemeenschappelijke markt wordt zo'n grote integratie noodzakelijk geacht als in de bankensector. Landen buiten de eurozone hebben hun eigen munt en hun eigen onafhankelijke centrale bank, en

Wij willen de verdere politieke integratie van de eurozone niet in de weg staan

des de middelen om achter hun eigen banken te gaan staan als zich een crisis voordoet. En de landen die niet tot de eurozone behoren, hebben geen zeggenschap over het begrotingsbeleid en het macro-economisch beleid van de landen binnen de eurozone. Om die redenen zijn wij er heel duidelijk over dat Groot-Brittannië niet zal meedoen aan de euro.

Het opereren van een bankenunie heeft uiteraard gevolgen voor de gemeenschappelijke markt. De landen van de eurozone zullen een automatische gekwalificeerde meerderheid hebben en daarom in principe in staat zijn de regels te bepalen voor de EU als geheel. Er kunnen beslissingen zijn die de eurozone moet nemen om haar financiële stabiliteit te beschermen, die voor de rest van de EU heel slecht zouden uitpakken als ze aan haar zouden worden opgelegd. Voor een land als Engeland, met zijn grote financiële sector, kunnen er beslissingen zijn die we moeten nemen om onze belastingbetalers en onze financiële stabiliteit te beschermen, die misschien niet mogelijk zijn als we worden beperkt door regels die uitsluitend voor de valutazone gelden. Daarom is het

heel redelijk dat landen die wel deel uitmaken van de EU, maar niet in de bankenunie worden opgenomen, garanties vragen om hun belastingbetalers te kunnen beschermen en de gemeenschappelijke markt voor alle lidstaten van de EU te behouden.

In plaats van op zoek te zijn naar de 'achteruitgang,' zoals sommigen beweren, willen we de gemeenschappelijke markt juist verdiepen en uitbreiden. De initiatiefwet van D66-Tweede Kamerlid Fatma Koser Kaya, het Lenteakkoord en het begrotingsakkoord 2013 zullen leiden tot afschaffing van de preventieve ontslagtoets, marginalisering van de ontslagvergoeding en werkgevers moeten zes maanden lang de WW-uitkering van hun ex-werknemers betalen.

Volgens de plannen moeten werknemers straks zelf achteraf naar de rechter om hun ontslag aan te vechten. Ouderen, duurzame werknemers of mensen met lichamelijke of psychische klachten kunnen zonder deugdelijk onderbouwde reden gemakkelijk worden ontslagen.

De werkelijke behoefte aan modernisering van het arbeidsrecht betreft niet alleen het ontslagrecht maar ook het thema's als arbeidsongeschikte werknemers en de (on)mogelijkheid tot wijziging van arbeidsvoorwaarden. De loondoorbetaling tijdens

HENK DE KORT

Hervorming arbeidsmarkt moet drastisch anders

Arbeidsvoorwaarden in economisch slechtere tijd bijstellen

Cees Loonstra, Ruben Houweling, Rutger Ploum en Steven Palm

De voorgestelde herziening van het Nederlandse ontslagrecht houdt op geen enkele wijze rekening met de belangen van 80% van de werknemers in Nederland, de mensen met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Zij worden met de nieuwe regeling vogelvrij. De werkelijke dilemma's vragen om andere oplossingen.

De met elkaar samenhangende regelingen moeten veel drastischer en anders worden vormgegeven. Wij pleiten voor een hervorming langs het volgende zespuntenplan, waarbij alle punten tegelijk moeten worden ingevoerd.

1. De preventieve toets moet worden behouden, maar de wijze waarop deze nu is vormgegeven, is onrechtvaardig. Een werkgever kan kiezen tussen twee ontslagroutes, waarbij de uitkomsten bij een vergelijkbaar ontslagdossier aanzienlijk verschillen. Beide routes moeten procedureel en inhoudelijk worden gelijkgetrokken, waarbij het UWV alleen nog oordeelt over economische ontslagen en de rechter over alle andere ontslagzaken.

2. Bij bedrijfseconomisch ontslag vindt de ontslagselectie nu plaats op basis van anciënniteit en leeftijd. Werkgevers moeten in samenwerking met de ondernemingsraad en vakverenigingen ruimte krijgen om de ontslagselectie mede te baseren op kwaliteit.

3. Een goed demotiebeleid moet ervoor zorgen dat ook oudere werknemers binnen een bedrijf behouden blijven. Daarnaast moeten werkgevers in overleg met vertegenwoordigers van werknemers meer ruimte krijgen de arbeidsvoorwaarden in economisch slechtere tijd naar beneden bij te stellen.

4. De loondoorbetalingsverplichting tijdens ziekte moet worden beperkt tot maximaal 52 weken. Ook de (te) strenge eisen aan re-integratie van arbeidsongeschikte werknemers voor werkgevers moeten worden herzien.

5. Concurrentiebedingen mogen alleen nog maar in echt concurrentiegevoelige beroepen voor maximaal één jaar.

6. De duur van de WW-uitkering moet substantieel worden verkort, mits de sociale partners en overheid gezamenlijk zorgen voor een goede scholingsinfrastructuur. Dit kan niet aan individuele werknemers en werkgevers overgelaten worden.

Alleen op deze wijze worden de belangen van werkgevers en werknemers gediend. Als de politiek in tijden van economische recessie aan het fundament van het arbeidsrecht gaat morrelen, laat die het dan helemaal goed doen.

Arbeidsvoorwaarden in economisch slechtere tijd bijstellen

Arbeidsvoorwaarden in economisch slechtere tijd bijstellen

Arbeidsvoorwaarden in economisch slechtere tijd bijstellen

Arbeidsvoorwaarden in economisch slechtere tijd bijstellen

Arbeidsvoorwaarden in economisch slechtere tijd bijstellen

Column Verzilver de vergrijzing

Neelie Kroes

Deze week hoorde ik van een vrouw van 82 die overstapte naar een kabelmaatschappij: 'Handig, één abonnement voor telefonie, televisie en internet' — voor de mail met haar vriendinnen en het skypen met de kleinzoon. Ze wilde ook een alarmknop van de thuiszorg, voor 'je weet maar nooit'. Dat kon, maar dan moest ze wel haar oude telefoon weer laten aansluiten. En een programma voor valdetectie en preventie — mevrouw is 'valgevoelig' — was niet leverbaar. Dat geeft te denken.

Europa vergriest, de zorgkosten stijgen en de arbeidsmarkt krimpt. Een tekort aan verplegers en dokters, veel groter dan de huidige werkloosheid, tekent zich nu al af. Dat lossen we niet op met een campagne 'werken in de zorg' of een volgend rondje met de kaasschaaf. Een hoger eigen risico of behandelingen uit het pakket halen, zijn geen oplossing. Een structurele stelselherforming, die inspeelt op slimme innovatie met ICT, dat is wat we nodig hebben.

Daarvoor is een 'mindshift' nodig. Niet betalen voor ziek zijn, maar investeren in gezond en actief ouder worden. Neem zorginstellingen, die zijn ingericht op acute zorg, intensieve behandeling en fulltimeverblijf. Ouderen met chronische ziekten in een ziekenhuis of verpleeghuis opnemen, is dan heel kostbaar en gaat ten koste van hun sociale leven. Door slimme innovatie met ICT houden we de zorg betaalbaar, worden we gezond en actief ouder, en stimuleren we de economie.

Dat kan heel simpel: met e-health-apps — nu al zo'n 30.000 — kunnen mensen zelf hun gezondheid monitoren. Mijn Nike fuelband laat zien hoe vaak ik de trap moet nemen om mijn dagelijkse targets te halen. Informatie tussen patiënt, meetapparaat en dokter kan 24 uur per dag worden uitgewisseld met een smartphone. De mogelijkheden

Redactie **Opinie**: Louis Hoeks, Karin Jušek, Hans Schlaghecke, Henk Snyders

Opinieartikelen (bij voorkeur 450 woorden) en brieven (max. 200 woorden) sturen naar Optiek, Postbus 216, 1000 AE Amsterdam, tel. 020-5928.789/467/763/729, fax 020-5928700, optiek@fd.nl. Auteurs geven toestemming hun artikel ook te publiceren in elektronische media van het FD.

den liggen voor het oprapen, de technologie is beschikbaar, maar brede invoering blijft uit. Neem de valpreventie en -detectie. Jaarlijks valt een op de drie ouderen en een op de acht belandt daardoor in het ziekenhuis. Jaarlijks overlijden meer ouderen als gevolg van een val, dan Nederlanders in het verkeer. Maar slimme elektronica om valproblemen te voorkomen of te beperken wordt niet breed ingevoerd.

Waarom accepteren we dit? Zitten we zo gevangen in onze institutionele arrangementen en gevestigde belangen? Technologie maakt vooruitgang mogelijk, maar de mensen — patiënten, zorgverleners, verzekeraars, ministers — moeten het doen. Iedereen moet die mindshift maken. Kijk naar het Britse Whole-Sys-

Mijn Nike fuelband toont hoe vaak ik de trap moet nemen om mijn targets te halen

tem Demonstrator-project, een experiment met 6000 patiënten, van wie de helft met chronische aandoeningen als hartfalen en diabetes. Van specialist tot wijkverpleegster, iedereen werkte mee. Wat bleek: telegzorg en telemonitoring maken de zorg goedkoper én beter. Mensen monitoren thuis zelf hun gezondheid, waardoor medici en zorgverleners meer tijd hebben voor hun patiënten en kerntaken. Resultaat: 8% lagere kosten, 15% minder bezoeken aan spoedeisende hulp, 14% minder ligdagen en — ik kon het bijna niet geloven — een 45% lager sterftecijfer. 'Ik kan weer mijn dagelijkse dingen doen', zei een van de deelnemers.

Ziehier, het verhaal in een notendop: ouderen zijn geen kostenpost, maar bron van innovatie en economische groei.

Neelie Kroes is eurocommissaris.